

Filosofické základy práva duševního vlastnictví

JUDr. Pavel Koukal, Ph.D.
Právnická fakulta Masarykovy univerzity

únor 2012, Brno

1

- Ochrana investice
  - Bentham, Locke, Jefferson, von Miseses
- Ochrana osobnosti
  - Kant, Fichte, Hegel, Rand
- Volný trh myšlenek
  - Reimarus, Hayek

2

„To, co bylo vynalezeno, je možné kdekoliv na světě napodobit. Bez existence zákonného monopolu by vynálezce mohl být vytlačen z trhu svými konkurenty, kteří samotní, bez nutnosti vynakládat prostředky na výzkum či vývoj, získávají neoprávněnou konkurenční výhodu a mohou tak na trhu prodávat za nižší cenu, než ten, kdo se o vynalezení nového předmětu zasloužil svou prací a vynaložením finančních prostředků“.

Jeremy Bentham,
A Manual of Political Economy

„That which was invented, all the world can imitate. Without the assistance of the laws, the inventor would always be driven out of the market by his rival, who finding himself, without any expense, in possession of a discovery which cost the inventor much time and expense, would be able to deprive him of all deserved advantages, by selling at a lower price“.

3

„Můžeme říci, že práce autorova těla a dílo jeho rukou jsou ze své povahy jeho majetkem. Jestliže autor investoval do něčeho, co vytvořil, svůj um a energii a zanechal tuto investici ve hmotném předmětu, potom na hmotném předmětu ulpívá určitá osobnostní přidaná hodnota, kterou ze samotné podstaty nemohou užívat cizí osoby bez souhlasu tvůrce. Jestliže tato investice je z přirozené podstaty věci považována za majetek autora, potom žádný jiný člověk není oprávněn takový tvůrčí počín užívat, neboť je zde dostatek prostoru užívat to, co zůstává společné“.

John Locke,
A Second Treatise of Civil Government

4

„Those very intellectuals who are generally inclined to question those forms of material property which are indispensable for the efficient organisation of the material means of production have become the most enthusiastic supporters of certain immaterial property rights invented only relatively recently, having to do, for example, with literary productions and technological inventions (i.e. copyrights and patents).“

The difference between these and other kinds of property rights is this: while ownership of material goods guides the use of scarce means to their most important uses, in the case of immaterial goods such as literary productions and technological inventions the ability to produce them is also limited, yet once they have come into existence, they can be indefinitely multiplied and can be made scarce only by law in order to create an inducement to produce such ideas. Yet it is not obvious that such forced scarcity is the most effective way to stimulate the human creative process“.

Friedrich August von Hayek
The Fatal Conceit: The Errors of Socialism

(4) Větší právní jistota a vysoká úroveň ochrany duševního vlastnictví poskytovaná harmonizovaným právním rámcem týkajícím se autorského práva a práv s ním souvisejících **podpoří podstatně investice do tvůrčí a inovační činnosti včetně síťové infrastruktury a povede tím k růstu a vyšší konkurenceschopnosti evropského průmyslu, a to jak v oblasti obsahu a informačních technologií, tak obecněji v široké škále průmyslových a kulturních odvětví. Tato skutečnost zajistí zaměstnanost a podpoří vytváření nových pracovních míst.**

(9) Jakákoliv harmonizace autorského práva a práv s ním souvisejících musí vycházet z vysoké úrovně ochrany, jelikož taková práva jsou pro duševní tvůrčí zásadní. Jejich ochrana napomáhá **zajistit udržení a rozvoj tvořivosti v zájmu autorů, výkonných umělců, výrobců, spotřebitelů, kultury, průmyslu a široké veřejnosti.** Duševní vlastnictví bylo proto uznáno za nedílnou součást vlastnictví.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti